

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap: un angajament reînnoit pentru o Europă fără bariere

COM(2010) 636 final

(2011/C 376/15)

Raportor: **dI Ioannis VARDAKASTANIS**

La 13 ianuarie 2011, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Comisia Europeană a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap: un angajament reînnoit pentru o Europă fără bariere

COM(2010) 636 final.

Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 31 august 2011.

În cea de-a 474-a sesiune plenară, care a avut loc la 21 și 22 septembrie 2011 (ședința din 21 septembrie 2011), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 151 voturi pentru, 0 voturi împotriva și 5 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 CESE salută Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap ca un instrument politic activ pentru punerea în aplicare a Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CNUDPH) și îndeplinirea de către UE a obligațiilor care derivă din încheierea CNUDPH. Această strategie reprezintă confirmarea formală și recunoașterea caracterului juridic obligatoriu al acestei convenții de către UE. CESE solicită UE să treacă la etapa următoare, la fel de importantă, de a ratifica protocolul facultativ și de a garanta ca legislația secundară, actuală și viitoare, să fie conformă cu CNUDPH. CESE consideră că CNUDPH stabilește un cadru clar, care permite persoanelor cu handicap să contribuie la valorizarea potențialului lor, în condițiile în care li se garantează participarea și implicarea.

1.2 CESE propune ca punerea în aplicare a strategiei să fie corelată cu cea a Strategiei Europa 2020. Statele membre ar trebui să includă obiective specifice pentru persoanele cu handicap în programele lor naționale de reformă în vederea măsurării sărăciei, ratei de ocupare a forței de muncă și nivelului de formare profesională.

1.3 CESE salută inițiativa Comisiei Europene de elaborare a unei directive de combatere a discriminării⁽¹⁾, bazată pe articolul 19 din TFUE⁽²⁾. Cu condiția ca articolele privind

recunoașterea statutului de persoană cu handicap să fie modificate în conformitate cu CNUDPH, Comitetul apelează la statele membre și Parlamentul European să treacă la adoptarea unei legislații UE ferme și adecvate, care să extindă protecția drepturilor persoanelor cu handicap dincolo de sectorul ocupării forței de muncă.

1.4 CESE evidențiază valoarea adăugată a consultării și implicării active a organizațiilor persoanelor cu handicap în elaborarea și aplicarea legislației și politicilor în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) din CNUDPH și cu articolul 11 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). Partenerii sociali joacă și ei un rol important în ceea ce privește implicarea persoanelor cu handicap și ar trebui să integreze în continuare considerentele legate de handicap în negocierile purtate. Comitetul invită la punerea în aplicare a acordului-cadru privind piețele forței de muncă favorabile incluziunii, încheiat de partenerii sociali europeni la 25 martie 2010, și solicită ca statele membre să adopte măsuri financiare specifice pentru a favoriza negocierile colective cu privire la problemele persoanelor cu handicap. Comitetul remarcă faptul că politicile de ocupare a forței de muncă în rândul persoanelor cu handicap trebuie să se concentreze pe toate procesele legate de activitatea profesională de-a lungul vieții (*lifestreaming*), dar în special pe învățarea pe tot parcursul vieții, angajare, menținerea locului de muncă și reinserția, aplicând constructiv legislația privind ajutoarele de stat. De asemenea, CESE salută și încurajează acțiunile comune ale sindicatelor și asociațiilor, de genul conferinței comune a Confederației Europene a Sindicatelor (CES) și Forumului european al persoanelor cu handicap (FEPH).

1.5 CESE consideră că o Europă fără bariere poate fi creată prin adoptarea unui act european privind accesibilitatea, așadar a unei legislații obligatorii foarte stricte, care să asigure accesul persoanelor cu handicap la bunuri, servicii și mediul construit. Trebuie identificate mecanisme adecvate și eficiente de impunere și monitorizare, atât la nivel european, cât și la nivel național.

⁽¹⁾ COM(2008) 426 final.

⁽²⁾ TFUE: Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Articolul 19(1) „Fără a aduce atingere celorlalte dispoziții din tratate și în limitele competențelor pe care acesta le conferă Uniunii, Consiliul, hotărând în unanimitate, în conformitate cu o procedură legislativă specială și cu aprobarea Parlamentului European, poate lua măsurile necesare în vederea combaterii oricărei discriminări bazate pe sex, rasă sau origine etnică, pe religie sau convingeri, pe handicap, vârstă sau orientare sexuală”.

1.6 Generalizarea accesibilității va contribui la competitivitatea și redresarea economică a UE, prin crearea de noi piețe pentru bunuri și servicii de asistență, precum și de noi locuri de muncă. CESE salută propunerea din cadrul strategiei pentru persoanele cu handicap, de a asigura până în 2015 a unui acces deplin la site-urile web din sectorul public și la cele care furnizează servicii de bază pentru cetățeni.

1.7 CESE consideră că introducerea unui card european de mobilitate ar putea fi un instrument eficace de promovare a liberei circulații a persoanelor cu handicap, permițându-le acestora accesul la diferite servicii în întreaga UE. Punerea în aplicare a strategiei pentru persoanele cu handicap ar trebui să ducă la adoptarea cardului european de mobilitate în toate statele membre.

1.8 CESE solicită ca, la momentul conceperii politicilor europene, demnitatea umană și egalitatea să fie respectate. Comitetul îndeamnă la o sensibilizare sporită a societății, inclusiv la nivel de familie, în ceea ce privește persoanele cu handicap, precum și la respectarea drepturilor și demnității acestora, pentru a combate clișeele referitoare la aceste persoane în ceea ce privește ocuparea, educația și alte domenii. CESE crede în valoarea adăugată a acțiunilor UE sub aspectul eliminării discrepanțelor dintre condițiile de care beneficiază persoanele cu handicap în diferite state membre, mai ales prin încurajarea tuturor mijloacelor mass-media de a promova sensibilizarea publicului larg cu privire la capacitățile persoanelor cu handicap și la contribuția adusă de aceștia. CESE recomandă crearea de indicatori privind handicapul prin care să se colecteze date fiabile din toate domeniile de viață a unei persoane și să se monitorizeze numărul persoanelor cu handicap, în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020 de reducere a ratelor abandonului școlar, a sărăciei și somajului.

1.9 CESE consideră că este nevoie de un comitet european pentru handicap, care să asigure guvernanța structurată a strategiei europene pentru persoanele cu handicap și un mecanism mai puternic și eficace de coordonare și supraveghere a punerii în aplicare la nivel european și național a Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap, conform articolului 33 alineatul (1) al acesteia. CESE se angajează să analizeze și să evalueze sistematic această punere în aplicare.

1.10 CESE deplânge impactul negativ al crizei financiare asupra vieții persoanelor cu handicap și asupra accesului acestora la drepturile care le revin, insistă asupra nevoii de a sprijini persoanele cu handicap în vreme de criză și atrage atenția asupra riscului reducerii cheltuielilor sociale în contextul măsurilor de austeritate. În acest scop, dar și pentru a finanța punerea în aplicare a strategiei și a Convenției, ar trebui să se recurgă la fondurile structurale europene și la alte instrumente financiare. Este nevoie și de mecanisme suplimentare, mai ales în cazul fondurilor structurale, precum alocarea directă a fondurilor (*ringfencing*) pentru acțiunile destinate persoanelor cu handicap și altor grupuri vulnerabile. Viitoarea politică de coeziune trebuie să fie conformă cu dispozițiile convenției ONU. Articolul 16 din prezentul regulament trebuie pus în aplicare în mod efectiv.

1.11 CESE afirmă că toate persoanele cu handicap, inclusiv cele cu dizabilități de ordin psihosocial, cele cu grad ridicat de

dependență, copiii și femeile cu handicap ar trebui să beneficieze de toate drepturile omului și libertățile fundamentale în aceeași măsură cu ceilalți. El recunoaște și promovează dreptul la o viață independentă și subliniază necesitatea de a încuraja tranziția de la îngrijirea instituționalizată la îngrijirea la nivelul comunității.

1.12 CESE recomandă ca viitorul cadru financiar multianual 2014-2020 să recunoască statutul juridic al strategiei și al CNUDPH la nivelul UE și să prevadă finanțarea integrării și punerii în aplicare a acestora. Cadrul financiar multianual ar trebui să contribuie la obiectivele globale de promovare a drepturilor fundamentale și a incluziunii persoanelor cu handicap și să efectueze investiții în domeniul luptei împotriva discriminării și în accesibilitate.

2. Introducere

2.1 Comunicarea, adoptată de Comisia Europeană în noiembrie 2010, reprezintă un instrument politic fundamental pentru persoanele cu handicap. Strategia europeană pentru persoanele cu handicap definește următoarele opt domenii principale: accesibilitate, participare, egalitate, ocuparea forței de muncă, educație și formare, protecție socială, sănătate și acțiune externă. Pentru fiecare din aceste domenii au fost prevăzute acțiuni cheie pentru perioada 2010-2015, urmând ca după aceea să fie elaborate noi inițiative și revizuită strategia. Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap urmărește punerea în aplicare a Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CNUDPH) și să definească mecanismele de punere în aplicare a acesteia în politicile UE, inclusiv la nivelul instituțiilor europene. Ea identifică, de asemenea, sprijinul care este necesar pentru finanțare, cercetare, sensibilizare, colectarea de date și statistici. Comunicarea este însoțită de două documente importante: lista măsurilor concrete prevăzute pentru 2010-2015 ⁽³⁾ și un document de lucru ⁽⁴⁾ care explică strategia în lumina CNUDPH.

2.2 CESE îndeamnă la o punere în aplicare eficientă a CNUDPH, prin revizuirea și dezvoltarea legislației europene.

2.3 CESE consideră că politicile UE ar trebui să reflecte schimbarea de perspectivă introdusă de CNUDPH, de la una medicală la una a drepturilor omului, și se angajează să aplice abordarea modelului social la chestiunea handicapului.

2.4 CESE recomandă adoptarea definiției din CNUDPH, conform căreia „printre persoanele cu handicap se numără cei cu deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, care, în condițiile existenței unor diverse obstacole, își văd compromise șansele de a participa pe deplin și în mod eficace la viața societății, în aceleași condiții cu ceilalți” ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ SEC(2010) 1324 final.

⁽⁴⁾ SEC(2010) 1323 final.

⁽⁵⁾ Articolul 1 din CNUDPH: <http://www.un.org/disabilities/default.asp?id=261>.

2.5 CESE are convingerea fermă că fiecare ființă umană are dreptul la viață și subliniază că persoanele cu handicap beneficiază de acest drept la fel ca toți ceilalți.

2.6 CESE deplânge situația critică în care se află persoanele cu handicap, care suferă numeroase forme de discriminare (în virtutea genului, rasei, culorii, originii etnice sau sociale, caracteristicilor genetice, limbii, religiei sau credinței, opiniilor politice sau de altă natură, apartenenței la o minoritate națională, condițiilor economice, nașterii, vârstei, orientării sexuale sau oricărei alte caracteristici).

2.7 CESE recunoaște că numărul persoanelor cu handicap reprezintă aproximativ 16 % din populația UE, adică 80 de milioane de locuitori. Aceștia constituie a șasea parte a populației lucrătoare din Uniune și 75 % dintre ei, care ar putea avea nevoie de îngrijire activă, nu au acces la un loc de muncă. 38 % dintre persoanele cu handicap cu vârsta între 16 și 34 de ani câștigă cu 36 % mai puțin decât persoanele fără handicap⁽⁶⁾.

2.8 CESE își reînnoiește angajamentul de a promova egalitatea și incluziunea persoanelor cu handicap, formulat în unele avize anterioare⁽⁷⁾, atât în procesul de implementare a strategiei europene pentru persoanele cu handicap și a CNUDPH, cât și în acțiunea externă a UE.

2.9 CESE solicită măsuri eficiente de combatere a abandonului școlar timpuriu, având în vedere că persoanele cu handicap au doar 50 % șanse de a ajunge în învățământul superior, în comparație cu ceilalți.

2.10 CESE solicită revizuirea Directivei 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, în conformitate cu prevederile CNUDPH. De fapt, conform CNUDPH, refuzul unor amenajări corespunzătoare în cadrul aplicării și transpunerii directivei ar trebui considerat drept o formă de discriminare. CESE solicită statelor membre punerea corectă în aplicare a directivei, iar Comisiei Europene monitorizarea corespunzătoare a aplicării acesteia.

2.11 CESE sprijină utilizarea fondurilor structurale pentru redresarea economică și crearea coeziunii sociale⁽⁸⁾. Reglementările viitoare ar trebui să mențină nediscriminarea și accesibilitatea ca principii orizontale și să recunoască valoarea adăugată a participării organizațiilor persoanelor cu handicap la fiecare etapă a procesului (concepere, implementare, management, evaluare și monitorizare). Prevederile referitoare la nediscriminare și accesibilitate ar trebui să fie definite drept criterii în cadrul acestor reglementări. Articolul 16 din actuala reglementare ar trebui consolidat, iar punerea sa în aplicare și impunerea sa ar trebui garantate de Comisia Europeană și statele membre.

2.12 Trebuie luate în considerare și mecanisme de asistență financiară adecvate⁽⁹⁾, precum alocarea directă a fondurilor (*ringfencing*) pentru acțiunile destinate persoanelor cu handicap⁽¹⁰⁾ și altor grupuri vulnerabile, în vederea orientării politicii de coeziune asupra priorităților relevante⁽¹¹⁾. CESE a recomandat deja ca fondurile să urmărească obiective specifice legate de incluziunea socială⁽¹²⁾. Pe lângă aceasta, pentru a asigura sprijinul necesar implementării principiilor din Convenție și din strategie, incluziunea socială a persoanelor cu handicap ar trebui avută în vedere în cadrul unei categorii aparte de cheltuieli.

2.13 CESE consideră că copii cu handicap ar trebui să se bucure pe deplin și în egală măsură cu ceilalți de toate drepturile omului și de toate libertățile fundamentale și reamintește de Convenția cu privire la drepturile copilului și obligațiile care derivă din aceasta.

2.14 CESE insistă asupra tranziției de la îngrijirea instituționalizată la îngrijirea la nivelul comunității, în virtutea dreptului persoanelor cu handicap la o viață independentă. Fondurile europene nu ar trebui utilizate pentru înființarea sau restructurarea unor instituții, ci pentru finanțarea procesului de tranziție de la îngrijirea instituționalizată la îngrijirea la nivelul comunității, inclusiv prin transformarea unor instituții în servicii comunitare. CESE subliniază necesitatea de a promova norme adecvate în ceea ce privește calitatea vieții și îmbătrânirea activă.

3. Evaluarea Strategiei europene 2010-2020 pentru persoanele cu handicap

3.1 CESE consideră că strategia reflectă doar parțial ambițiile CNUDPH și este de părere că domeniile de acțiune sunt relevante și ar trebui consolidate din perspectiva Convenției.

3.2 CESE regretă că egalitatea de gen nu constituie o chestiune transversală în cadrul strategiei. El solicită defalcarea în funcție de gen a datelor referitoare la handicap, precum și ca statisticile de gen să includă și femeile cu handicap. Comitetul recomandă ca la elaborarea bugetului instrumentelor financiare din cadrul politicilor privind persoanele cu handicap să țină seama de dimensiunea de gen. Ar trebui garantată integrarea principiului egalității între femei și bărbați în implementarea strategiei.

3.3 CESE salută faptul că strategia tratează problema deficitului de informații cu privire la handicap și solicită crearea de indicatori care să măsoare rata ocupării forței de muncă și a sărăciei în cazul persoanelor cu handicap, precum și gradul de acces al acestora la educație.

3.4 Deși recunoaște importanța aspectului preventiv, abordat de strategie în secțiunea referitoare la sănătate, CESE remarcă faptul că strategia ar trebui mai degrabă să se axeze pe afirmarea drepturilor persoanelor cu handicap, decât pe combinarea acestui aspect cu cel preventiv.

⁽⁹⁾ Idem.

⁽¹⁰⁾ COM(2010) 636 final.

⁽¹¹⁾ JO C 234, 22.9.2005, p. 27-31; JO C 162, 25.6.2008, p. 92-95; JO C 354, 28.12.2010, p. 8-15; COM(2010) 636 final.

⁽¹²⁾ JO C 120, 16.5.2008, p. 73-81; art. 4.5.2.

⁽⁶⁾ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/staistics/themes>.

⁽⁷⁾ JO C 354, 28.12.2010, p. 8-15.

⁽⁸⁾ JO C 132, 3.5.2011, p. 8-14.

3.5 Comitetul salută angajamentul ferm al strategiei în ceea ce privește accesibilitatea, precum și impactul pozitiv asupra societății (de exemplu în cazul persoanelor în vârstă și al celor cu mobilitate redusă). Întreprinderile accesibile vor avea noi clienți (15 % din consumatori). Produsele noi generează piețe noi și reprezintă o sursă de creștere durabilă a economiei⁽¹³⁾. CESE reamintește rezoluția Consiliului UE în care se afirmă că „accesul reprezintă piatra de temelie a unei societăți bazate pe integrare și pe nediscriminare”⁽¹⁴⁾.

3.6 CESE încurajează utilizarea fondurilor structurale în vederea furnizării de sprijin financiar corespunzător strategiei. El propune îndeosebi folosirea mai eficientă a Fondului Social European (FSE) pentru promovarea integrării pe piața forței de muncă și a Fondului european de dezvoltare regională (FEDER) în vederea atingerii unui nivel ridicat de accesibilitate în Europa.

3.7 CESE este de părere că strategia ar trebui să susțină mai hotărât autonomia persoanelor cu handicap, prin îngrijire la nivelul comunității și dezinstituționalizare. Fondurile europene ar trebui investite în îngrijirea la nivelul comunității, garantând un nivel corespunzător al acestora.

3.8 CESE reamintește⁽¹⁵⁾ că „incluziunea activă” trebuie să fie conectată cu piața forței de muncă și să garanteze un nivel suficient de venituri și un acces la servicii sociale de calitate, care să se traducă printr-o îmbunătățire a condițiilor de viață, inclusiv pentru cei care nu au un loc de muncă⁽¹⁵⁾.

3.9 Comitetul consideră că UE, cel mai mare donator mondial de ajutor extern, trebuie să ofere un exemplu, promovând integrarea aspectelor privind handicapul în activitatea sa de cooperare.

3.10 CESE susține o piață unică incluzivă și solicită introducerea de clauze sociale obligatorii în cadrul achizițiilor publice, în special pentru consolidarea accesibilității prin adoptarea unui act european privind accesibilitatea ambițios, cu caracter juridic obligatoriu și promovarea ocupării forței de muncă, nediscriminării și calității serviciilor sociale. CESE salută mandatul european de standardizare 473⁽¹⁶⁾ și solicită adoptarea unor norme obligatorii de accesibilitate în sprijinul reglementărilor în materie de achiziții publice, urmând exemplul legislației Statelor Unite în ceea ce privește accesibilitatea⁽¹⁷⁾. CESE recunoaște importanța dialogului între instituții, industrie și societatea civilă în definirea acestor norme⁽¹⁸⁾. Cu toate

acestea, având în vedere succesul său limitat, în viitor va fi nevoie de un mecanism cu caracter juridic obligatoriu și mai structurat.

3.11 CESE încurajează Parlamentul European, Consiliul European și Comitetul Regiunilor în ambițiile lor de a apăra drepturile persoanelor cu handicap și de a garanta punerea corectă în aplicare a CNUDPH în Uniunea Europeană.

4. Punere în aplicare și guvernare

4.1 CESE solicită o guvernare structurată a strategiei printr-un comitet european pentru handicap, ca o modalitate concretă de consolidare a Grupului la nivel înalt pentru persoane cu handicap și să acționeze ca un mecanism de coordonare a punerii în aplicare și monitorizării Convenției, în conformitate cu articolul 33 alineatul (1) din CNUDPH.

4.2 CESE consideră că comitetele naționale pentru handicap sunt necesare pentru a asigura coordonarea la nivel național a strategiei și a CNUDPH. Comitetul național ar trebui să asigure implicarea organizațiilor persoanelor cu handicap în procesul de coordonare și să stabilească legăturile necesare cu centrele de contact naționale și actorii europeni implicați.

4.3 Comitetul consideră că componența comitetului european pentru handicap trebuie să asigure participarea reprezentanților persoanelor cu handicap și consultarea cu CESE, cu alți actori relevanți și organizațiile persoanelor cu handicap.

4.4 CESE se angajează să preia un rol conducător în ceea ce privește promovarea CNUDPH în calitate de prim tratat internațional privind drepturile omului care a fost ratificat de către UE, și să promoveze punerea în aplicare pe plan intern a strategiei și a convenției ONU. De asemenea, Comitetul va crește gradul de sensibilizare prin organizarea de evenimente cum ar fi o conferință la nivel înalt cu alte instituții UE și organizațiile reprezentative ale persoanelor cu handicap.

4.5 CESE solicită acordarea unei atenții corespunzătoare articolului 33 alineatele (1) și (2) din CNUDPH, care trebuie aplicate fără întârziere și în cooperare cu organizațiile reprezentative ale persoanelor cu handicap. Comitetul subliniază importanța plasării punctului nodal sub responsabilitatea directă a secretarului general al Comisiei și a asigurării deplinei independențe și pluralismului mecanismului de monitorizare.

4.6 CESE reamintește obligația implicării persoanelor cu handicap și a organizațiilor lor reprezentative în punerea în aplicare și monitorizarea CNUDPH și a strategiei, în conformitate cu articolul 33 alineatul (3) din CNUDPH și cu articolul 11 din TUE.

⁽¹³⁾ JO C 354, 28.12.2010, p. 8-15.

⁽¹⁴⁾ Rezoluția Consiliului C 75/01 (2008).

⁽¹⁵⁾ EUROFOUND.

⁽¹⁶⁾ M/473 – Mandat de standardizare acordat CEN, CENELEC și ETSI pentru a integra conceptul unui „design pentru toți” în inițiativele relevante de standardizare.

⁽¹⁷⁾ JO C 354, 28.12.2010, p. 8-15. Actul american privind persoanele cu handicap (ADA: *Americans with Disabilities Act*) reprezintă un cadru legislativ care interzice discriminarea persoanelor cu handicap în ceea ce privește angajarea, transportul, locuințele, comunicare și activități guvernamentale. De asemenea, ADA definește cerințele cu privire la serviciile de comunicare.

⁽¹⁸⁾ A se vedea normele care au fost deja puse în aplicare în cadrul mandatelor 376 și 420, precum și:
<http://cms.horus.be/files/99909/MediaArchive/M420%20Mandate%20Access%20Built%20Environment.pdf>.

4.7 CESE consideră importantă monitorizarea acțiunilor naționale care trebuie realizate până în 2015 în contextul strategiei, prin garantarea faptului că statele membre prezintă rapoarte de progres. Comisia Europeană ar trebui și ea să informeze cu privire la evoluțiile înregistrate la nivel european. Punerea în aplicare a strategiei ar trebui pusă în relație cu cea a Strategiei Europa 2020. Statele membre ar trebui să includă obiective specifice pentru persoanele cu handicap în programele lor naționale de reformă în vederea măsurării sărăciei, ratei de ocupare a forței de muncă și nivelului de formare profesională.

4.8 Programele de finanțare ale Comisiei Europene care vor înlocui în viitor programul PROGRESS ar trebui să susțină participarea organizațiilor persoanelor cu handicap care reprezintă atât persoane cu handicap multiplu, cât și deficiențe specifice acest lucru urmând să faciliteze punerea în aplicare a CNUDPH.

4.9 CESE invită părțile interesate, adică sindicatele, angajatorii, furnizorii de servicii, actorii aparținând economiei sociale și organizațiile persoanelor cu handicap să se implice activ în aplicarea strategiei, în contextul rolului și responsabilităților care le revin.

4.10 CESE consideră că actorilor economiei sociale le revine un rol esențial în ceea ce privește îmbunătățirea condițiilor de trai și posibilitățile persoanelor cu handicap privind accesul la locuri de muncă și la servicii.

4.11 Comitetul invită sindicatele și angajatorii să includă clauze specifice în negocierile colective, pentru a promova piețele forței de muncă favorabile incluziunii și punerea în aplicare a strategiei. Statele membre ar trebui să adopte măsuri financiare specifice în sprijinul acestor negocieri.

4.12 CESE consideră că strategia ar trebui să încurajeze cooperarea dintre organizațiile persoanelor cu handicap și consiliile economice și sociale de la nivel național, în vederea unei aplicări extinse a strategiei în statele membre.

4.13 CESE solicită integrarea nevoilor persoanelor dependente de îngrijire activă și a persoanelor cu dizabilități psihosociale în toate sectoarele strategiei.

5. Revizuirea în 2015 a strategiei europene pentru persoanele cu handicap și noul cadru post-2020

5.1 CESE este în favoarea unei revizuirii atente a strategiei și elaborarea unei liste de acțiuni ambițioase pentru perioada post-2015, în vederea combaterii discriminării și asigurării egalității în UE.

5.2 Comitetul pledează pentru revizuirea legislației europene în vigoare și pentru introducerea sistematică a principiilor CNUDPH în noua legislație și noile politici ale UE.

5.3 CESE susține o revizuire generală a strategiei până în 2013, pentru a asigura conformitatea acesteia cu dispozițiile

CNUDPH și pentru ca ea să includă, printre altele, aspecte cum ar fi dreptul la viață și recunoașterea în fața legii.

5.4 Comitetul consideră că obiectivul fundamental al strategiei este asigurarea egalității de tratament pentru persoanele cu handicap în ceea ce privește angajarea forței de muncă, educația, libera circulație și alte aspecte relevante ale vieții.

5.5 CESE reafirmă necesitatea de a fi consultat înainte de prezentarea de către UE a raportului de implementare către Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu handicap.

5.6 Comitetul reamintește importanța unor date coerente pentru evoluția politicilor și pentru o evaluare corespunzătoare a strategiei, și îndeamnă la elaborarea la nivelul UE de indicatori specifici privind handicapul.

Prime propuneri pentru o nouă listă de acțiuni post-2015 ale strategiei

5.7 CESE intenționează să monitorizeze atent punerea în practică a actului european privind accesibilitatea în statele membre, după adoptarea propunerii legislative a Comisiei Europene de către Parlamentul European și Consiliul ca legislație obligatorie. Comitetul solicită elaborarea unui plan concret care să facă toate instituțiile europene accesibile (sub aspectul infrastructurilor, procedurilor de recrutare, ședințelor, site-urilor web și informațiilor) pentru persoanele cu handicap.

5.8 CESE subliniază importanța modificării dispozițiilor cu privire la handicap din cadrul propunerii de directivă privind combaterea discriminării a Comisiei Europene, pentru a se conforma CNUDPH; de asemenea Comitetul solicită statelor membre adoptarea unei legislații europene stricte care să extindă protecția drepturilor persoanelor cu handicap dincolo de domeniul ocupării forței de muncă.

5.9 Comitetul consideră că noua listă de acțiuni post-2015 ar trebui să includă măsuri care să abordeze situația specifică a persoanelor cu dizabilități psihosociale, a femeilor, fetelor, copiilor și persoanelor în vârstă cu handicap, precum și a celor care au nevoie de îngrijire activă.

5.10 CESE subliniază nevoia de a garanta faptul că persoanele cu handicap pot să beneficieze pe deplin de libera circulație. CESE se pronunță în favoarea introducerii unui card european al mobilității, bazat pe recunoașterea reciprocă a prestațiilor în natură în toate statele membre ale UE, pentru a da astfel persoanelor cu handicap posibilitatea de a se mișca liber în UE în condiții egale cu ceilalți cetățeni. După modelul oferit de cardul de parcare, cardul de mobilitate ar trebui să asigure accesul la diferite avantaje oferite de un număr mare de instituții publice și private, cum ar fi accesul la transportul în comun, la muzee etc. CESE așteaptă propuneri concrete de eliminare a barierelor în calea transferabilității prestațiilor de asigurări sociale în caz de handicap și a serviciilor specifice, cum ar fi asistența publică și tehnologiile de asistență.

5.11 Comitetul propune crearea unui observator pentru handicap, care să analizeze situația persoanelor cu handicap din UE, să organizeze schimbul de bune practici și să sprijine evoluția politicilor în domeniu.

5.12 CESE solicită un cadru juridic european obligatoriu și de calitate pentru serviciile oferite la nivelul comunității, care să fie dezvoltat și implementat în statele membre.

5.13 Comitetul insistă asupra faptului că educația generală ar trebui să fie incluzivă. El propune predarea limbajului semnelor în școlile primare, angajarea de profesori calificați în limbajul Braille și alte modalități adecvate de sprijinire a elevilor cu handicap.

5.14 CESE solicită crearea unui sistem european comun de evaluare a handicapului, bazat pe drepturile omului ⁽¹⁹⁾.

5.15 Comitetul propune promovarea recunoașterii în fața legii a egalității persoanelor cu handicap. Curtea de Justiție a

Uniunii Europene și instanțele naționale trebuie să fie accesibile și să ia toate măsurile adecvate de combatere a discriminării.

5.16 CESE reamintește faptul că dreptul de vot este un drept inalienabil al omului, recunoscut de CNUDPH pentru toate persoanele cu handicap. El reamintește tuturor instituțiilor că numai vârsta și cetățenia pot condiționa dreptul unei persoane de a vota sau de a fi votată. CESE respinge cu fermitate și fără echivoc ideea limitării dreptului de a vota sau de a fi votat pe baza unui handicap prin decizia unei instanțe sau în orice alt mod. CESE solicită instituțiilor UE și statelor membre să elimine legislația discriminatorie în materie de tutelă, pentru a permite tuturor persoanelor cu handicap să-și exercite drepturile politice în condiții egale cu ceilalți. Comitetul subliniază că amenajările corespunzătoare privind procedurile de vot, facilitățile și materialele sunt indispensabile pentru a garanta persoanelor cu handicap dreptul de a participa la alegerile la nivel național sau pentru Parlamentul European.

5.17 CESE solicită ca eficiența instrumentelor politice existente de îmbunătățire a situației persoanelor cu handicap să fie demonstrată. El propune în acest sens finanțarea unor proiecte, studii și cercetări la nivelul UE.

Bruxelles, 21 septembrie 2011

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON

⁽¹⁹⁾ Un sistem comun de evaluare a handicapului bazat pe drepturile consacrate de convenție prin revizuirea ICF (clasificarea internațională privind funcționarea, handicapul și sănătatea a Organizației Mondiale a Sănătății).